

LBRIS

We know
books

D I N A H
JEFFERIES

*Sotia
plantatorului
de ceai*

Ediția a II-a

Traducere din limba engleză de
MONICA ȘERBAN

NEMIRA

LIBRIS | **World**
books

Cărți pe care le-am considerat folositoare în timp ce făceam cercetări pentru roman:

Dictionary of Sri Lankan English, de Michael Meyler, www.mirisgala.net

19th Century Newspaper Engravings de R.K. de Silva, Serendib Publications, Londra, 1998

Vintage Posters of Ceylon de Anura Saparamadu, W.L.H. Skeen & Company, 2011

Ceylon Under the British de G.C. Mendis, ed. a 3-a, Asian Educational Services, 1951

Sri Lankan Wildlife de Gehan de Silva Wijeyeratnem, Bradt Travel Guides Ltd, UK, 2007

Sri Lanka in Pictures de Sara E. Hoffmann, TFCB, 2006

CUPRINS

<i>Prolog</i>	7
I. O nouă viață.....	11
II. Secretul	129
III. Zbaterea.....	181
IV. Adevărul	277
<i>Nota autorului</i>	387
<i>Mulțumiri</i>	389

PROLOG

Ceylon, 1913

Femeia ținea lipit de buze un plic alb și subțire. Șovăi o vreme, oprindu-se să asculte notele îndepărtate și dureros de dulci ale unui flaut singalez. Reveni cu picioarele pe pământ, întoarse plicul în palmă, ca pe o pietricică, după care îl lipi și îl sprijini de o vază cu trandafiri roșii ofiliți.

Divanul vechi se găsea la capul patului cu baldachin. Făcut din lemn negru, avea părțile laterale acoperite cu satin ondulat și un capac căptușit cu piele. Săltă capacul, își scoase rochia de nuntă ca fildesul și o așeză pe spătarul unui scaun, strâmbându-se când izul bolnăvicios al bilelor cu naftalină îi izbi nările.

Alese un trandafir și îi îndepărtă tija. Aruncă o privire spre bebeluș, bucuroasă că acesta încă mai dormea. În dreptul toaletei, ridică floarea și și-o apropie de părul bălai. Șuvițe fine ca mătasea, obișnuia *el* să spună. Scutură din cap și lăsă trandafirul să cadă. Nu astăzi.

Pe pat, hăinuțele bebelușului zăceau la întâmplare în grămezi. Cu vârfurile degetelor, mângâie o jachetă pentru dimineață proaspăt spălată, amintindu-și orele petrecute cu tricotatul până când ochii o usturau. Lângă hăinuțe, se zăreau colile de hârtie albă pentru împachetat. Fără să mai stea pe gânduri, împături mica jachetă albastră, o puse între două coli de hârtie și se îndreptă spre divanul cu inserții din zinc, unde o așeză chiar la fund.

Împături fiecare obiect în parte, le înveli cu hârtie, după care le adăugă peste straturile de căciulițe din lână, peste botoșei, cămășuțe de noapte și șpilhozeni. Albastre. Albe. Albastre. Albe. Scutecele din muselină și prosopetele veniră ultimele. Pe acestea le împături și le alinie perfect și,

după ce termină treaba, privi cu un ochi critic munca de dimineață. În pofida semnificației din spatele ei, nu se albi la față.

Genele bebelușului tremură ușor, semn că, în curând, se va trezi. Trebuia să se miște repede. Rochia pe care o alesese pentru ea era din mătase orientală, verde-aprins ca smaraldul mării, lungă până deasupra gleznelor și cu o centură ce-i înălța talia. Fusesse rochia ei preferată, trimisă tocmai de la Paris. O purtase în noaptea petrecerii, în noaptea în care putea să jure că fiul ei fusese conceput. Se opri din nou. Alegerea rochiei va fi văzută drept o încercare amară de a răni? Nu știa sigur. Iubea culoarea ei, se gândi. Mai presus de toate, numai culoarea conta.

Copilul scânci și începu să se foiască. Femeia se uită la ceas, ridică bebelușul din pătuț și se așază pe scaunul de alăptare de lângă fereastră, răcorindu-se în adierea blândă a vântului. Soarele se înălțase la zenit și arșița avea să-și facă simțită prezența. Undeva, în casă, un câine lătră, iar dinspre bucătărie răzbăteau mirosurile amețitoare de mâncare.

Își descheie cămașa de noapte, dezvelind un sân precum marmura albă. Copilul apucă sfârcul și începu să sugă. Avea fălci puternice, atât de puternice, încât sfârcurile, aproape carne vie acum, i se crăpaseră. Ca să suporte durerea, își mușca buzele. Cercetă camera, pentru a-și abate atenția. În cele patru colțuri, amintirile se materializaseră în diverse obiecte: taburetul pentru picioare care venise din Nord, lampa de pe noptieră, al cărei abajur îl cususe ea singură, covorul din Indochina.

Când își mângâie copilul pe obraz, acesta se opri din supt, își ridică o mână și, într-un moment de o frumusețe cutremurătoare, își întinse degetele spre chipul ei. O clipă numai bună pentru lacrimi.

Îl schimbă, îl lăsă pe pat, înfășurat într-un șal moale, croșetat și, după ce se îmbracă, îl legănă cu o mână, aruncând o ultimă privire în jur. Cu cealaltă mână, închise capacul divanului, aruncă trandafirul abandonat într-un coș lăcuit pentru hârtii, apoi își trecu mâna peste restul florilor din vază, desfăcând petalele pătate. Acestea plutiră pe lângă plicul alb și căzură, ca niște stropi de sânge, pe podeaua de mahon lustruită.

Deschise ușile glisante și scrută cu privirea grădina, inspirând adânc de trei ori aerul înmiresmat cu iasomie. Nu se mai simțea nicio adiere. Flautul tăcuse și el. Se așteptase să îi fie frică, dar sufletul i se umpluse de

o ușurare binefăcătoare. Asta era tot. Destul. Apoi, cu pași fermi, inexprimabili, începu să meargă și, când lăsă casa în urmă, își aduse aminte nuanța cea mai palidă a violetului: culoarea seninătății.

CAPITOLUL UNU

12 ani mai târziu, Ceylon 1925

Cu pălăria de paie într-o mână, Gwen se sprijini de balustrada acoperită de sare și privi în jos din nou. Urmărea nuanțele schimbătoare ale oceanului de mai bine de o oră, precum și bucățelele de hârtie, cojile de portocală și frunzele care pluteau în derivă. Acum, că apa se schimbase dintr-un turcoaz-aprins într-un cenușiu spălăcit, știa că nu mai e mult. Se aplecă puțin peste balustradă ca să cerceteze o bucată de material argintiu, care dispăru însă imediat.

Când se porni sirena navei, un sunet strident, prelung și foarte aproape de ea, tresări, ridicându-și mâna speriată. Săculețul din satin, un cadou de adio de la mama ei, cu broderie delicată de mărgele, îi alunecă de pe încheietură. Icnii de spaimă și se întinse, dar prea târziu, căci săculețul pică în ocean, se răsuci prin apa murdară, după care se scufundă. Odată cu el, pieiră și banii ei, precum și scrisoarea lui Laurence cu instrucțiuni, pusă cu grijă în interiorul lui.

Se uită în jur și simți un val de neliniște, pe care nu reușise să-l alunge de când părăsise Anglia. Nici că poți pleca mai departe de Gloucestershire decât în Ceylon, îi spusese tatăl ei. Când ecoul vocii lui încă îi răsuna în cap, tresări la auzul unui alt glas bărbătesc, neobișnuit de mios.

— Sunteți nouă în Orient?

Obișnuită ca ochii ei violeți și tenul palid să atragă mereu atenția, se răsuci în loc și se văzu nevoită să privească printre gene din pricina luminii orbitoare a soarelui.

— Eu... Da. Mă duc la soțul meu. Ne-am căsătorit de curând.

Inspiră adânc, oprindu-se când întreaga poveste era gata să-i țâșnească de pe buze.

Bărbatul cu umeri lați, de înălțime medie, cu nas puternic și ochi strălucitori de culoarea caramelului, se uita la ea fix. Sprâncenele negre, părul ondulat și pielea întunecată fină o impresionară plăcut. Se holbă la el, simțindu-se ușor agitată, dar el îi zâmbi larg.

— Sunteți norocoasă. Până în luna mai, marea ar trebui să fie mai sălbatică. Bănuiesc că e cultivator de ceai, continuă el. Soțul dumneavoastră, adică.

— De unde știți?

Bărbatul ridică din umeri.

— Există un gen.

Femeia își privi rochia de culoare bej. Cu talia căzută, dar cu guler înalt și cu mâneci lungi. Nu voia să fie „un gen“, dar își dădu seama că, fără eșarfa de șifon înnodată la gât, ar fi părut lipsită de strălucire.

— Am văzut ce s-a întâmplat. Îmi pare rău pentru săculețul dumneavoastră.

— Ce prostie din partea mea, spuse ea, sperând în sinea ei să nu se îmbujoreze.

Dacă ar fi semănat mai mult cu verișoara ei, Fran, ar fi continuat chiar ea conversația, dar așa, își închipui că schimbul de amabilități se sfârșise. Se întoarse din nou să urmărească nava cum se apropie de Colombo.

Deasupra orașului sclipitor, un cer ca de cobalt se întindea la orizont, spre dealurile purpurii, umbrite de copaci. Aerul răsună de strigătele pescărușilor, care se năpusteau asupra bărcilor micuțe și înghesuite una într-alta. Emoția de a face altceva atât de diferit îi copleșea întreaga ființă. Îi fusese dor de Laurence și, pentru o clipă, se lăsă în voia gândurilor și visă la el. Să viseze cu ochii deschiși îi venea ușor, dar realitatea era atât de încântătoare, încât simțea fluturi în stomac. Trase adânc în piept aerul care ar fi trebuit să fie sărat, dar se minună când mirosi o aromă mai puternică decât a sării.

— Ce miros e acesta? spuse ea, întorcându-se spre bărbatul care, așa cum simțise ea, nu se mișcase din loc.

El se opri și adulmecă aerul.

— Scorțișoară și probabil lemn de santal.

— E ceva dulce.

— Flori de iasomie. Sunt multe flori în Ceylon.

— Admirabil, zise ea.

Dar chiar atunci, femeia știu că era ceva mai mult de atât. Sub parfumul seducător, se simțea un iz acrișor.

— Mă tem că e vorba de canalizare.

Ea dădu din cap. Pesemne că asta era.

— Nu m-am prezentat. Mă numesc Savi Ravasinghe.

— O...

Ea se opri.

— Sunteți... Vreau să spun că nu v-am văzut la cină.

Bărbatul se strâmbă.

— Cred că ați vrut să spuneți că nu sunt pasager la clasa întâi. Sunt singalez.

Femeia nu observase până acum că bărbatul stătea de cealaltă parte a frânghiei care separa clasele.

— Mă bucur să vă cunosc, spuse ea și își scoase mânușa albă. Mă numesc Gwendolyn Hooper.

— Înseamnă că sunteți noua soție a lui Laurence Hooper.

Gwen mângâie safirul uriaș de Ceylon al inelului ei și încuviință din cap surprinsă.

— Îl cunoașteți pe soțul meu?

Savi își plecă fruntea.

— L-am cunoscut pe soțul dumneavoastră, da, însă mi-e teamă că trebuie să vă părăsesc acum.

Ea îi întinse mâna, încântată de prezența lui.

— Sper că veți fi fericită în Ceylon, doamnă Hooper.

Îi ignoră mâna întinsă, iar ea și-o lăsă în jos, pe lângă corp. Bărbatul își lipi palmele în dreptul pieptului, cu vârfurile degetelor îndreptate în sus și făcu o plecăciune ușoară.

— Fie ca visurile să vi se împlinească...

Cu ochii închiși, el se opri un moment, apoi se îndepărtă.

Gwen se simți oarecum nedumerită din cauza cuvintelor lui și a gestului ciudat de despărțire, dar, având alte lucruri mai importante pe cap, ridică din umeri. Trebuia să-și amintească instrucțiunile pierdute ale lui Laurence.

Din fericire, cei de la clasa întâi, printre care și ea, debarcară primii. Se gândi din nou la bărbatul acela și nu-și putu înfrâna un sentiment de fascinație. Nu mai întâlnise pe nimeni atât de exotic și ar fi fost mai distractiv dacă el ar fi rămas să-i țină companie, însă nu putuse, desigur.

Nimic nu o pregătise pentru șocul arșitei îngrozitoare a Ceylonului, al culorilor incredibil de diferite sau al contrastului dintre lumina albă, strălucitoare și umbrele foarte întunecate. Zarva o învălui din toate direcțiile. Clopote, claxoane, oameni și insecte ce bâzâiau pretutindeni, învârtindu-se ca nebunele într-un vârtej amețitor. Gwen avu senzația că plutește în derivă, precum unul dintre acele resturi pe care le văzuse pe mare mai devreme. Când zgomotul din fundal dispăru, acoperit de un urlet asurzitor, se răsuci pe călcâie și se holbă spre chei, uluită de apariția unui elefant care-și ridicase trompa și mugea furios.

După ce elefantul se mai potoli puțin, Gwen își luă inima în dinți și porni spre clădirea autorității portuare, făcu toate aranjamentele pentru cufărul ei, apoi se așeză pe o bancă de lemn, în aerul fierbinte și umed și doar pălăria îi oferea puțină umbră. Din când în când, lovea cu ea roiurile de muște ce aterizau pe șuvițele ei de păr. Laurence îi promisese că o va întâmpina lângă doc, dar, până acum, nici urmă de el. Încercă să-și aducă aminte ce îi spusese el să facă în eventualitatea unei urgențe și îl zări din nou pe domnul Ravasinghe, care își croia drum prin mulțimea ce ieșea de la clasa a doua, dintr-o laterală a navei. Își feri privirea și speră să-și ascundă roșeața stânjenelii pricinuită de chinurile ei. Se întoarse în direcția opusă ca să se uite la încărcarea întâmplătoare a lăzilor cu ceai pe o barjă aflată în capătul celălalt al docurilor.

Izul canalizării copleșise de mult aroma condimentată de scortîșoară și se amesteca acum cu alte miroaturi urâte: grăsimi, bălegar de tăurași și pește împuțit. Pe măsură ce docul lateral se umplea cu pasageri nemulțumiți asaltați de comercianți și telali ce ofereau pietre prețioase și mătase, Gwen devenea tot mai nervoasă. Ce va face dacă Laurence nu venea? Îi promisese. Avea doar 19 ani, iar el știa că nu călătorise mai departe de conacul Owl Tree decât la Londra o dată sau de două ori, însoțită de Fran. Simțindu-se foarte singură, se posomorî. Ce păcat că verișoara ei nu putuse călători cu ea. Chiar după nuntă, Fran fusese chemată de avocatul

ei și, deși Gwen își încredințase viața în mâinile lui Laurence, având în vedere situația de acum, n-avea cum să nu fie puțin supărată.

Mai mulți copii cu pielea întunecată, aproape dezbrăcați, se strecurară iute prin mulțime, oferind legături cu batoane de scortîșoară, iar ochii lor mari implorau, cerșeau rupiile. Un băiețuș, nu mai mare de cinci ani, îi întinse lui Gwen o legătură. Ea o duse la nas și adulmecă. Copilul vorbea, dar Gwen nu pricepea o iotă și, din păcate, nu avea nicio rupie să-i dea micului ștrengar și nici bani englezești.

Tânăra se ridică în picioare și începu să se plimbe de colo până colo. O rafală de vânt scurtă trecu peste ea și, din depărtare, se apropie un sunet neliniștitor. *Bum, bum, bum.* Tobe, gândi ea. Gălăgioase, dar nu destul cât să identifice o bătaie ritmică. Nu se îndepărtă prea mult de mica valiză pe care o lăsase pe bancă și, când auzi chemarea domnului Ravasinghe, simți cum i se brobonează fruntea cu picături de sudoare.

— Doamnă Hooper. Nu vă lăsați valiza nesupravegheată.

Ea își șterse fruntea cu dosul palmei.

— Țineam un ochi asupra ei.

— Oamenii sunt săraci și profitori. Veniți, vă duc eu valiza și vă găsesc un loc mai răcoros unde să așteptați.

— Sunteți foarte amabil.

— Deloc.

O apucă de cot cu vârfurile degetelor și o conduse spre clădirea autorității portuare.

— Aceasta e Strada Bisericii. Priviți acolo. La marginea grădinii Gordon se găsește un suriia sau liri dendronul, după cum i se mai spune.

Gwen aruncă o privire spre copac. Trunchiul gros se înfoia ca fusta unei femei, iar în coroană se zăreau flori de un portocaliu-aprins, în formă de clopot, ce îi dădeau o nuanță ciudată de flacără arzând neîngrădit.

— Vă oferă mai multă răcoare, deși cu arșița puternică a acestei amiezi și din cauza musonului care întârzie să vină, cu greu veți găsi puțină alinare.

— Serios, spuse ea. Nu e nevoie să stați cu mine.

El zâmbi și o privi printre gene.

— Nu pot să vă las aici singură, o străină fără nicio lețcaie în orașul nostru.

Bucuroasă de compania lui, ea îi răspunse cu un zâmbet.

Traversară spre locul arătat de el și își petrecu următoarea oră sprijinită de copac, cu sudoarea prelingându-se neîncetat pe șira spinării, întrebându-se ce-o fi fost în capul ei când acceptase să locuiască în Ceylon. Zgomotul se întetise și, deși el stătea aproape, chiar la marginea oceanului de oameni, tot trebuia să strige ca să se facă auzit.

— Dacă soțul dumneavoastră nu ajunge până la ora trei, sper că nu vă veți supăra dacă vă sugerez să vă retrageți la hotelul Galle Face ca să așteptați. Este spațios, au ventilatoare, băuturi răcoritoare. Vă va fi mult mai bine acolo.

Ea șovăi, nedorind să plece.

— Dar cum va ști Laurence că sunt acolo?

— Va ști. Orice britanic cu oarecare clasă merge la Galle Face.

Gwen privi spre fațada impozantă a hotelului Grand Oriental.

— Nu acolo?

— Sigur nu acolo. Aveți încredere în mine.

Prin strălucirea orbitoare a amiezii, vântul suflă spre ea un nor de praf, care o făcu să lăcrimeze puternic. Clipi des, după care se frecă la ochi, sperând că nu e nimic greșit să aibă încredere în el. Pesemne avea dreptate. Oricine putea muri pe o asemenea căldură.

La mică distanță de locul lor, sub șirurile nenumărate de panglici albe, ce fluturau agățate deasupra străzii se formase un grup mic. Un bărbat în robe maronii scotea ritmic niște sunete ascuțite în mijlocul mai multor femei îmbrăcate în veșminte colorate. Domnul Ravasinghe o surprinse pe Gwen privind cu atenție.

— Călugărul incantează *pirith*, zise el. Se cere adesea pe patul morții pentru asigurarea unei treceri pașnice în lumea de dincolo. Cred că aici e vorba de ceva demonic, care întinează locul sau poate chiar de o moarte. Călugărul încearcă să purifice locul, alungând orice rămășițe ale răului, cerând binecuvântarea zeilor. Noi credem în duhuri, aici, în Ceylon.

— Sunteți toți budiști?

— Eu da, dar avem și hinduși, și musulmani.

— Și creștini?

El încuviință.

Se făcuse ora trei și nici urmă de Laurence. Bărbatul îi întinse mâna și se pregăti de plecare.

— Ei bine?

Ea încuviință cu o mișcare din cap. Domnul Ravasinghe strigă un om cu ricșă, care nu purta decât un turban și o pânză de șale soioasă.

Gwen se cutremură când văzu spatele gol și costeliv al localnicului cu piele tucurie.

— Eu nu mă urc în așa ceva.

— Atunci poate ați prefera o trăsurică?

Tânăra simți cum se înroșește până în vârful urechilor când aruncă o privire spre mormanul de fructe portocalii dintr-o căruță cu roți mari de lemn și cu un coviltir făcut din rogojini.

— Îmi cer iertare, doamnă Hooper. Nu ar trebui să vă necăjesc. Soțul dumneavoastră folosește căruțele pentru a transporta lăzile cu ceai. Am merge de fapt cu o trăsurică. Are doar un tăuraș și o frunză mare de palmier drept acoperitoare.

Gwen arătă spre fructele portocalii.

— Ce sunt?

— Nuci-de-cocos singaleze. Se folosesc doar pentru zeama lor. Vă e sete?

Deși îi era, clătină din cap. Pe zidul din spatele domnului Ravasinghe, un afiș uriaș prezenta o femeie cu pielea brună cu un coș din nuiete de răchită pe cap. Avea un sari cu roșu și galben, picioarele goale, brațari de aur deasupra gleznelor și o eșarfă galbenă pe cap. *Ceaiul Mazzawattee*, anunța afișul. Gwen simți cum palmele îi devin lipicioase de sudoare și un atac de panică înnebunitoare o cuprinse. Se găsea atât de departe de casă.

— După cum vedeți, spuse domnul Ravasinghe, mașinile sunt foarte rare aici, iar o ricșă va fi cu siguranță mult mai rapidă. Dacă nu sunteți mulțumită, mai putem aștepta și voi încerca să găsim o trăsură. Dacă vă ajută, vă pot însoți în ricșă.

În clipa aceea, o mașină mare și neagră veni claxonând, croindu-și drum prin mulțimea de trecători, bicicliști, căruțe și trăsuri, evitând la mustață nenumărații câini care dormeau. Laurence, gândi ea cu un sentiment de ușurare, dar când se uită pe fereastra vehiculului, zări două europence voinice de vârsta a doua. Una se întoarse și o privi pe Gwen cu o expresie dezaprobatore.

În regulă, își spuse Gwen în sinea ei, gata de acțiune, o ricșă e soluția.

Un pâlc de palmieri subțiri se clătinău în adierea vântului, în fața hotelului Galle Face, iar clădirea acestuia alături de ocean inspira o atmosferă foarte britanică. Când domnul Ravasinghe îi oferă salutul